

Lavantinske škofije

uradni list.

Vsebina. 54. Papeško pismo prevzvišenemu nadpastirju Lavantinskemu ob tridesetletnici škofovanja. — 55. Praznovanje tridesetletnice škofovanja v Mariboru. — 56. Odgovor svetega očeta na vdanostno pismo z dne 29. junija 1919. — 57. Častna diploma frančiškanskega reda za Lavantinskega nadpastirja. — 58. Zakon o polnoletnosti. — 59. Poroke vojakov. — 60. Škofijska kronika. — 61. Slovstvo. — 62. Osebna naznanila.

54.

Papeško pismo prevzvišenemu nadpastirju
Lavantinskemu ob tridesetletnici škofovanja.

Venerabili Fratri
Michaeli Episcopo Lavantino
Marburgum ad Dravum flumen.

Benedictus PP. XV.**Venerabilis Frater**

Salutem et apostolicam benedictionem!

Praeclara sane tua sunt in Lavantinam ecclesiam promerita, eademque digna tuae virtutis. Non solum enim tu rite sanctissima obire munia, sed etiam, multiplici operum genere vel pietatis vel beneficentiae vel religionis, christianos spiritus in clero populoque tuo fovere consuevisti. Quare mirum non est te ita tibi voluntatem devinxisse crediti gregis, ut hic, cum dudum prohibuerint luctuosa tempora ne episcopatus tui quina lustra celebrarentur, nunc gestiat adventantem honoris tui natalem tricesimum sollemni ritu agere. Utrumque Nos tibi gratulamur ex animo, et quod faustitatis huius, largiente Deo, fruaris laetitia, et quod tanta floreas tuorum opinione et gratia; quod certe pastori optimo praemium est optatissimum. Itaque libenter communes amoris significationes praeendo participamus, Nostramque erga te caritatem testatam volumus per aureum nomisma quo te donamus. Ceterum ut in annos plurimos ad istius gregis utilitatem te Deus benigne tueri velit et muneribus suis cumulare, magnopere precamur. Interea, quo augustior fiat simulque fructuosior fausti eventus commemoratio, facultatem tibi facimus, sollemni eo die, rite benedicendi populo, Nostro nomine, ac plenariam admissorum veniam, consuetis Ecclesiae conditionibus, impertiendi. Ac caelestium conciliatrix donorum peculiarisque benevolentiae Nostrae testis apostolica sit benedictio, quam tibi, Venerabilis Frater, et clero populoque tuo amantissime largimur.

Datum Romae apud S. Petrum, kalendis septembribus MCMXIX, Pontificatus Nostri anno quinto.

Benedictus PP. XV.

m. p.

Praznovanje tridesetletnice škofovanja v Mariboru.

V stalni spomin na veličastno in izpodbudno proslavo tridesetletnice blagoslovljenega vladanja našega prevzvišenega gospoda knezoškofa se v naslednjem priobčijo važnejši tozadevni listi, oziroma nagovori.

Po dovršenih predpripravah je kn. šk. stolni kapitelj poslal gospodom dekanom to le prijazno povabilo:

Mnogočastiti gospod dekan!

S pismom z dne 1. junija 1919 je stolni kapitelj opozoril vse mnogočastite gospode dekane, da teče letos trideseto leto, odkar naš premilostljivi nadpastir delajo z apostolsko gorečnostjo, z neupogljivo močjo in z neustrašljivo srčnostjo za čast troedinega Boga, pa za mir in blaginjo duhovnikov in vernikov Lavantinske škofije.

Ob tej priložnosti je prosil stolni kapitelj gospode dekane, da pomagajo pripraviti primerno proslavo tega izrednega jubileja. In res! Z veseljem so sprejeli naše povabilo in rade volje so nam pripomogli, da moremo prevzvišenemu nadpastirju na dan jubileja pokloniti vidno znamenje svojega spoštovanja in svoje ljubezni. Pristrčna zahvala vsem!

Z današnjim pismom pa vabimo Vas, mnogočastiti gospod dekan, da pridete zanesljivo kot zastopnik dekanijske duhovščine na jubilejno slavnost, ki se bo vršila dne 29. septembra 1919.

Ob 10. uri predpoldne bo slovesen vhod prevzvišenega nadpastirja v stolno cerkev. Za tem sledi slovesna pontifikalna sv. maša s *Te Deum*. Po cerkveni slavnosti spremlja duhovščina premilostljivega jubilanta v škofijsko palačo.

Po malem odmoru se pokloni stolni kapitelj z vso navzočno duhovščino presvetlemu knezoškofu, da jim izreče svoje homagijalne čestitke in izroči kot njih vidno znamenje naprsni križ z verižico.

Popoldne se bomo zbrali pri skupni agapi v počast prevzvišenega jubilanta.

V drugih cerkvah se more v veseli in pobožni spomin na omenjeni jubilej prirediti slovesna služba božja s zahvalno pesmijo *Te Deum* od 17. do 20. nedelje po Binkošti.

Bonum est, Deum et Episcopum honorare. Qui honorat Episcopum, a Deo honoratus est. (S. Ignatius M. Ep. ad Smyrn. cap. 9).

V Mariboru, dne 2. septembra 1919.

Kn. šk. stolni kapitelj Lavantinski:

Martin Matek,
stolni prošt.

V Mariboru je bila na predan praznika sv. nadangelja Mihaela popoldne v stolnici pred izpostavlje-

nim Najsvetejšim molitvena ura za visokega jubilanta, pri kateri je bil pričujoč stolni kapitelj v korni obleki, zvečer je pa ubrano zvonjenje naznanjalo slavnost prihodnjega, za Lavantinsko škofijo tako pomenljivega dneva.

Dne 29. septembra je ob 10. uri predpoldne premilostljivega nadpastirja pri slovesnem vходу v stolnico pred škofijsko palačo pozdravila šolska mladina, na kar so Vladika v krasno z zelenjem in s cvetjem ozaljšani stolnici peli pontifikalno sv. mašo s *Te Deum*, katere so se udeležili gospodje dekani iz cele škofije ter v izredno obilnem številu drugi duhovniki in pobožni verniki. Močen pevski zbor Cecilijinega društva je lepo proizvajal naslednje skladbe: K vrodu Ig. Hladnik, *Ecce sacerdos magnus*; med sv. mašo V. Goller, *Missa Lauretana*; h gradualu J. Rheinberger, *Ave Maria*; k ofertoriju R. Wagner (ki je več svojih skladb, zlasti sv. maš, posvetil našemu premilostljivemu nadpastirju), *Jubilate Deo*, k *Te Deum* J. Haydn, Tebe, Bog, vsi hvalimo; k blagoslovu M. Haller, *Tantum ergo*. Ostali deli svete maše so se peli koralno.

Po službi božji se je stolni kapitelj z vso navzočno duhovščino poklonil presvetlemu gospodu knezu in škofu in njim je izrekel homagijalne čestitke ter izročil kot njih vidno znamenje dragocen, umetniški izdelan naprsni križec. Gospod prošt je v imenu vseh častilcev imel naslednji nagovor:

Premilostljivi, presvetli gospod knezoškof!

Vaša Ekscelenca!

K izredni slovesnosti smo se zbrali, stolni kapitelj in zastopniki Lavantinske duhovščine, danes na god sv. Mihaela, vodnika nebeške vojne, okrog svojega preljubljenega nadpastirja. Pred tridesetimi leti so bili imenovani, potrjeni in posvečeni za škofa naše prelepe Lavantinske škofije.

Tedaj se je nad Njimi izpolnila molitev, opravljena pri Njihovi konsekraciji: *Comple in Sacerdote tuo ministerii tui summam, et ornamentis totius glorificationis instructum, coelestis unguenti rore sanctifica*. Postali so višji duhovnik, pravi učenik in nadpastir v sveti Cerkvi.

Oblast, katero so prejeli od Boga, se v rimskem Pontifikalu kratko označi z besedami: *Episcopum oportet iudicare, interpretari, consecrare, ordinare, offerre, baptizare et confirmare*.

To oblast izvršujejo premilostljivi knezoškof že trideset let in z veseljem se morejo zdaj ozirati na to dolgo dobo apostolskega delovanja.

Episcopum oportet iudicare. Vladati škofijo, je oblast škofova. Kaj se je zgodilo v tem oziru, pričajo

konstitucije naših škofijskih zborov in naročila cerkvenih zaukaznikov, v katerih so zbrana cerkvena določila in navodila za res duhovno življenje duhovnikov in lepo krščansko vedenje vernega ljudstva.

Episcopum oportet interpretari. Škofje so pravi učenci v sveti Cerkvi. To oblast škofov moramo povdarjati zlasti v sedanjih časih. Ali se ne spominjamo nehotе globoko premišljenih pastirskih listov Našega prevzvišenega jubilaranta, Njegovih prekrasnih govorov na sinodah, pri duhovnih vajah, v duhovščini, v dijaškem semenišču in pri raznih cerkvenih slavnostih?

Episcopum oportet consecrare. Lepota hiš božjih je bila našemu preskrbnemu nadpastirju posebno pri srcu. Duhovnike in vernike so navduševali za njih zidanje in olepšavo, pa tudi iz lastnih sredstev so mnogo darovali. Trideset cerkev so doslej posvetili. Kdo pa bi mogel našteti konsekracije altarjev, kelihov, paten in blagoslovitve kapel, ciborijev, monštranc, zvonov in raznih svetih posod in podob!

Episcopum oportet ordinare. To je posebna škofom pridržana oblast. Prva skrb Njihove prevzvišenosti je bila, da se vzgoji za škofijo potrebno število duhovnikov, in da vsi novoposvečenci postanejo v resnici apostolski možje, duhovniki secundum cor Iesu. Zato so neprestano izpodbujali predstojnike duhovščine in dijaškega semenišča, da obračajo vso svojo pozornost na pravo vzgojo bogoslovcev in semeniščanov. Na škofijskem zboru leta 1911 je bila v ta namen objavljena posebna konstitucija.

Episcopum oportet offerre. Kot višji duhovnik so sklenili premilostljivi vladika vse svoje škofljane, duhovnike in vernike, v svojem srcu in so jim po najsve-tejši daritvi, katero so darovali za celo škofijo, izpro-sili potrebnih milosti božjih. Kolikokrat so maševali tudi za posebne namene škofije, da bi Bog z nad-naravnimi sredstvi pomagal doseči, česar človeško delo ne premore!

Episcopum oportet confirmare. Birska potovan-ja in kanonične vizitacije so bile nepretrgana vrsta duhovnih dobrot. Cela škofija more pričati, s koliko vnemo so opravljali to sveto delo in kako so s plam-tečimi besedami odvrčali verno ljudstvo od hudega in ga navajali k dobremu. Bili so to dnevi konfirma-cije ali potrdbe ne le za otroke, ampak za vse vernike.

Episcopum oportet baptizare. Z isto gorečnostjo kakor zakrament svete birme so premilostljivi knezo-škof delili tudi druge svete zakramente in opravljali razne slovesnosti in pobožnosti v povzdigo verskega duha med izročeno jim čredo.

Če se torej prevzvišeni nadpastir zdaj po tride-setletnemškofovanju ozirajo nazaj na svoje delo, mo-ra Njih ta pogled napolniti s sladkim zadoščenjem in s srčnim veseljem.

To veselje pa deli s prevzvišenim knezoškofo-m vsa Lavantinska duhovščina, ki je danes po svojih za-

stopnikih zbrana pri tej izredni slavnosti, da izrazi homagijalne čestitke in v tem slovesnem trenutku po-novi obljubo odkritosrčnega spoštovanja, neomajne pokorščine in sinovske ljubezni.

Da te besede ne bodo le besede, ki minejo, am-pak da ohranijo trajno veljavo, smo jih, rekel bi vdol-bli v zunanje znamenje, v višepastirski križec.

Ko ste, premilostljivi knez, pred tridesetimi leti nastopili škofovsko dostojanstvo, ste si, pomenu svo-jega priimka primerno, izbrali kot znak za svoj grb strmo pot med 14 križi, ki pomenijo križev pot, na-vzgor h Kristusu. Križ, ki ni samo znamenje trpljenja, ampak tudi zmage in povišanja, naj bo zdaj po kon-čanih tridesetih letihškofovanja spomin apostolskega delovanja.

Trideset let ste kot škof pastirovali. Trideset rde-čih rubinov, razpostavljenih v petih skupinah po šest kosov, naj spominjajo na krvave srage potu in skrbi in bridkosti. Sredi med njimi pa žari zeleni smaragd, znak škofove časti.

H Kristusu gre pot Prevzvišenega. Kristus s svo-jim božjim Srcem stoluje zato sredi križa. Prevzvišeni ste večkrat celo škofijo, mnogokrat posamezne zavo-de posvetili tej skrivnosti. Kaj je torej bolj primerno, kakor da pri sredi višepastirskega križa gospoduje najvišji pastir naših duš?

Na koncih vodoravnega debla sta mu v družbi v doprsni podobi zaščitnika Lavantinske stolnice in škofije, sv. Janez krstnik in sv. Andrej; prvi posebni ljubljeneec Gospodov kot njegov predhodnik, drugi kot prvopoklicanec.

Zgoraj in spodaj navpičnega debla sta pa dva domača škofa in mučenika, sv. Maksimilijan in sv. Viktorin, prvi z mečem, drugi čitajoč v knjigi. Go-jiti, kar je domače in dobro, vzbuditi zanimanje za domačo zgodovino in domačo sveto znanost, je po-seben znakškofovanja našega slavljenega vladike. V tem oziru je Njih prevzvišenost proslavila sv. Viktorina v izredno temeljitem delu.

K tem peterim emajliranim ploščam pride na zadnji strani pri sredi napis: „Capitulum et clerus Lavantinus Pr (incipi) ep (iscopo) Michaeli ad tricen-nalia episcopatus d(e) d(icavere) a(nn)o D(omini) MCMXIX.“

Ta oprsni križ visi na dvostroki zlati verižici, ki naj bo po zagotovilu prevzvišenega nadpastirja simbol nepretrgljive medsebojne ljubezni, zlate sloge in edinosti.¹

¹ Zlatar in izdelovatelj cerkvenega orodja, gospod Karol Tratnik v Mariboru, ki je izdelal naprsni križ, piše o njem tako le:

Križec, narejen iz finega zlata v modernem slogu po na-črtu profesorja Cotiča v Mariboru, ima na sprednji strani 5 emaj-lov in je bogato ornamentiran. V ornamentu je vpletenih 30 pra-vih rubinov, v sredini spodnjega dela križca se zeleni velik sma-ragd. Ornamentika je cizelirana in gravirana, okraski so nad-medlo-svetlim dnom ali temeljem malo zvišeni in svetlo-gladki.

Blagovolite torej, premilostljivi nadpastir, ob tridesetletnici škofovanja od prevdanega stolnega kapitlja in zveste duhovščine Lavantinske sprejeti ta oprsni križ z verižico kot zunanje znamenje odkritosrčnega spoštovanja, neomajne pokorščine in sinovske ljubezni.

Premilostljivi nadpastir so blagovolili zbrano duhovščino nagovoriti tako le:

Mnogočastiti dušni pastirji!

Vse, kar sem želel in hotel ob tridesetletnici svojega nadpastirovanja povedati blagim duhovnikom in dragim vernikom, vse to sem povedal v svojem pastirskem listu z dne 8. septembra tekočega leta, ki se je včeraj po škofiji na pridiznicah prebral. Tej poslanici nimam ničesar odvzeti in ničesar pridostaviti. Toda nove okoliščnosti me silijo k odzdravu na ravno, kar slišani pozdrav.

1. Najpoprej pozdravljam v imenu božjem vse pričujoče gospode ter jim izrečem iskreno zahvalo za obisk, zlasti za osebni obisk zunanjih častitih dušnih pastirjev, ker danes je potovanje težavno; ono stane denar in terja telesni napor. Pa po mostu ljubezni je prijetna pot.

Ko sem danes pri vhodu v katedralo zagledal izredno število zastopnikov raznih dekanij in župnij, sem se živo spominjal genljivega prizora, ki ga nam je naslikal sv. Pavel v prvem listu do Korinčanov. *Gaudeo in praesentia Stephanæ et Fortunati et Achaici, quoniam id, quod nobis deerat, suppleverunt. Refecerunt enim et meum spiritum et vestrum. Cognoscite ergo, qui huiusmodi sunt.* (I. Cor. 16, 17. 18). Blagodušni apostol Pavel se je veselil v pričujočnosti došlih treh odposlancev Korintske krščanske občine, ker so mu nadomestili, kar je pogrešal, namreč vso ljubo mu srenjo, ki jo je želel videti. Pomirili in poživili so njegovega in svojega duha, ker so se medsebojno tolažili, izpodbujali in navduševali.

Na spodnji plati je okrog celega križca nekoliko zvišen svetel rob, notranje plosče so izdolbljene in medlo-svetle, v sredini križca pa se nahaja zopet en emajl z napisom. Pri tem emajlu in pri peterih emajlih na sprednji plati so robovi, črke in žarki (nimbi) krog glav svetnikov iz masivnega zlata in zvišeni, globine med njimi so nalite z emajlovino ali posteklinjo. Ravno te vrste delo je jako umetniško in mudno in terja veliko natančnost.

Veriga je istotako iz popolnoma čistega, masivnega zlata. Vsak osemvoglavi verižni sklep je posebej z zlatom zvarjen tako, da je ulom pri verigi celo izključen.

Kar je bilo dela v zlatu, je napravil zlatar Karol Tratnik sam, emajle pa mu je izdelal njegov stalni emalleur O. Prammer na Dunaju, ki je akademiški slikar in sigurno največji umetnik v tem delu in v tej stroki. Križec je tudi na Dunaju vzbudil splošno pozornost.

Račun za križec z verigo iz finega zlata s pravimi rubini in smaragdom ter umetno izdelanim emajlom je znašal 12.500 K. Primerna toka iz rdečega usnja je stala 150 K, fotografije križca pa so veljale 80 K.

Dajte torej priznanje tistim, ki so takovšni, ki so takoga mišljenja, tako ljubeznivega značaja.

Jaz se danes tudi radujem, ker imam pred seboj vso škofijo zbrano po njenih vrlih zastopnikih. Jaz se veselim prihoda zvestih Stefanov in Fortunatov in Ahajikov, vseh odposlancev Lavantinske cerkve, ki so spokojili moje in svoje srce, ker smo drug drugega v cerkvi z molitvijo okrepčali in zdaj pa z bratovskim pozdravom in odzdravom. *Cognosco ergo vos, qui huiusmodi estis.* Dajam vam zatorej priznanje, kakor vas morajo vsi plemeniti škofljani spoštovati in čislati.

2. Vdrugo izrazim najtoplejšo zahvalo za ustno čestitanje k tridesetletnici škofovanja. Rad bi sicer odgovarjal, pa ne morem odgovarjati primerno na vsako besedo, ki so jo mnogočastiti gospod stolni prošt govorili v imenu prečastitega kn. šk. kapitlja in vsega klera in ljudstva Lavantinskega. Mnogo dobrega, kar bi bil izvršil v dolgi dobi pastirovanja, se je povedalo na podlagi pomenljivega navedka iz obreda škofovskega posvečenja: *Episcopum oportet iudicare tja do confirmare.* Čutim vso težo in važnost teh besed tembolj, ker sem o globokem in visokem pomenu ceremonij pri posvetitvi sedanjega graškega gospoda knezoškofa pridigoval v Solnograškem domu dne 31. decembra leta 1893.

Storil sem pa in dosegel res kaj vzveličavnega, se je zgodilo to le z božjo pomočjo in s sopomočjo vrlega klera, svetnega in redovnega. Slava Bogu in hvala ljudem! Kar smo dobrega storili, zabimo in storimo kaj boljšega! *Meliora et maiora appetamus!* Da bi delal še tako dolgo, kakor mi želite, odloči naj Gospod življenja in smrti. Eno edino željo imam, da bi se vam izpolnile vse vaše želje. Usmiljenje božje bode vse vreme, ko še bomo obsenčevali zemljo.

3. Tretjič ponovim spodobno zahvalo za predragoceni, od gospoda prošta lepo opisani in mi ravnokar izročeni jubilejni dar, ki mi bo pač trajno vesel spomin na današnji godovni in jubilejni blagdan. Kar sem napisal o prekrasnem daru v zgoraj omenjeni nadpastirski poslanici, velja in bo veljalo. In *cruce sola salus.* Moja pot pelje in vodi med štirinajsterimi križi h Križanemu. Pastirska palica ni lahka. Naprsni križec je znak obilnih križev, ki so v tesni zvezi z episkopatom. Križ je za peklensko kačo trnek, ki jo napravlja neškodljivo. Kladio je, ki gotovo prežene satanasa.

Sveti križ je drevo življenja, čigar zreli sad bi rad užival. Zategadelj pa naj angelj Gospodov močno strese to zlahtno drevo, da padejo z njega zlati sadovi, kakor vernost, ljubezen, nesebičnost, požrtvovalnost, dobrotljivost, gorečnost, potrpljivost, treznost, zdržljivost, stanovitnost.

4. Izraženi hvali in zahvali pridodajem milo prošnjo, da tudi vprihodnje neprestano delamo, pa da še stopnjujemo svoje delo za glorio božjo ter za lastno

in bližnjega blaginjo, časno in večno. Med vsemi človeškimi deli je najbolj božje delo, z Bogom sodelovati za vzveličanje duš. Dušno pastirstvo nam bodi poezija našega življenja. Bodimo živo zrcalo krščanskemu ljudstvu, solnce, ki mu sije blagodejno, rosa, ki ga zdravo napaja, žar, ki ga greje k življenju, sol, ki ga varuje izkvarjenosti. Bodimo vedno verni sinovi svete katoliške Cerkve, ki je naše upanje, rešenje, zavetje. Ona je po izreku sv. Janeza Zlatoustu višja od neba, je širja od zemlje, pa se ne stara, mladost njena je večna.

Naša zastava, pod katero se bomo zbirali in borili je tista, ki jo je vihtel sv. nadangelj Mihael, z napisom: Quis ut Deus! Z njo bomo zmagali, ker je obenem zastava Kristusova, je zastava naše svete Cerkve. Pod tem praporom *non in vacuum curremus neque in vacuum laborabimus*. (Filiplj. 2, 16). Bog naše zibeli bode Bog našega mrtvaškega odra.

5. Mili moji duhovni sinovi! Vi ste skovali verige, ki se najlaglje nosijo in najtežje raztrgajo: hvalenost, ljubezen, zvestoba. Je li mogoče, si misliti boljšega in lepšega razmerja med nami? Funiculus triplex difficile rumpitur.

Zdaj vas pa prijazno povabim na frugalno bratovsko gostbo, ki nam naj služi v telesno radost. Gaudium in Domino fortitudo nostra!

6. Naposled ustrezem zadnji blagi želji in podelim gratulantom višepastirski blagoslov iz dna srca, ki mi bije in polje ljubezni do ljubih Lavantincev. Molitev, s katero vas blagoslovim, je obenem program našega življenja in delovanja. Sit nomen Domini benedictum — slava božja je naš namen. Adiutorium nostrum in nomine Domini — božja pomoč je naše sredstvo. V tem zmislu blagoslovi mene in vas vse-mogočni Bog Očče in Sin in Sveti Duh!

Po tem duha in srce pretresujočem govoru so Prevzvišeni podelili vsem pričujočim globoko ganjenim duhovnikom nadpastirski blagoslov.

Popoldne ob 1. uri se je duhovščina v veliki prekrasno olepšani dvorani kn. šk. palače pri skupni agapi zbrala krog svojega nadpastirja. Tukaj je gospod stolni prošt v imenu gostov nazdravil visokemu pogostitelju približno s temi le besedami:

Premilostljivi, presvetli knezoškof!

Vaša Ekscelenca!

Dne 28. junija 1889 so 53. vladika Lavantinske škofije blagopokojni Jakob Maksimilijan mirno v Gospodu zaspali in so bili dne 1. julija najslovesneje pokopani.

Premilostljivi knezonadškof Franc de Paula Albert Eder (1876—1890) so po pogrebu učenega in krepstnega knezoškofa pridno skrbeli, da se v kratkem zasede izpraznjena stolica Lavantinska. Najprvo

so v zmislu cerkvenega prava poprašali za svet škofo sufragane in kapitelj Lavantinski in potem so se dogovorili s svetim očetom Leonom XIII. Sveti oče so predlog odobrili ter so poslali blagoslov visokemu volivcu in voljencu.

Dne 27. septembra 1889 so bili storjeni vsi potrebni koraki za kanoniško imenovanje 54. škofa Lavantinskega. Imenovani so bili naš preljubljeni nadpastir, ki obhajajo danes tridesetletnico škofovanja.

O tem imenovanju so presvetli knezonadškof solnograški pred potrjenjem izgovorili med drugim te le znamenite besede: Ex relationibus enixissime requisitis a Reverendissimis Episcopis Comprovincialibus nec non a Capitulo cathedrali Lavantino mihi innotuit, Te, Venerabilis in Christo frater, eum esse virum, qui eruditione sacra praestans et amplectens eum, qui secundum doctrinam est, fidelem sermonem, potens es exhortari in doctrina sana et eos, qui contradicunt arguere... Deus, Clerus populusque fidelis Te vocarunt — non opus hominum, sed divina vocatio est.

Dne 26. oktobra 1889 so bili premilostljivi jubilant slovesno potrjeni in dne 27. oktobra 1889 v katedrali sv. Ruperta in sv. Virgilija v Solnogradu med ganljivimi in velepomembnimi obredi posvečeni za nadpastirja Lavantinske škofije.

Ob koncu konsekracije so Njim izročili pastirsko palico z besedami: Accipe baculum Pastoralis officii. Djali so Njim prstan na določeni prst, rekoč: Accipe annulum, fidei scilicet signaculum. Poverili so Njim evangeljsko knjigo, češ: Accipe Evangelium et vade, praedica populo tibi commissio. Postavili so Njim mitro na glavo in so dejali: Imponimus, Domine, capiti huius Antistitis et agonistae tui galeam mitionis et salutis.

In vzeli so premilostljivi vladika nadpastirsko palico v svoje mladostno krepke roke in vodijo, kakor pred 30 leti, še zdaj vneto in resno svojo vladikovino. Sprejeli so prstan in ga nosijo na svoji roki, v sveti ljubezni vdani nevesti božji, sveti Cerkvi. Vzeli so evangeljsko knjigo in petkrat so že prehodili obširno škofijo, povsod oznanjujoč besedo božjo. Sprejeli so mitro in so jo nosili in jo nosijo, enak pogumnemu borilcu, kot čelado brambe in vzveličanja proti sovražnikom resnice.

Po izvršeni konsekraciji so premilostljivi nadpastir zapeli sicer konsekratorju trikrat, vsakokrat z višjim glasom: Ad multos annos! To je veljalo pač tudi Njim. Bog je uslišal to prošnjo in je Njim dal doživeti trideseto leto škofovanja. Trideset let škofovskega dostojanstva se že morejo imenovati multi anni, so gotovo mnoga leta. Od dosedanjih 53 Lavantinskih škofov sta samo dva doživela to starost v škofovski časti, namreč Georg III. Stobäus von Palmburg (1584—1618) in Franc I. Kaspar v. Stadion (1673—1704)

Kakor so Prezvzišeni po konsekraciji zapeli: *Ad multos annos!* tako tudi mi, ki danes obhajamo tridesetletnico Njihovega škofovanja, prosimo Boga in kličemo: *Ad multos annos!* Ljubi Bog naj nam ohrani premilostljivega nadpastirja še mnogo let! Bog Njih naj živi!

Nadpastir so vsem gostom na veselje odzdravili, rekoč:

Gostje predragi!

Po odsluženi sveti maši in po dovršeni medsebojni gratulaciji smo se zbrali pri skupni agapi, da se tudi telesno poveselimo dobljenih dobrot.

1. V hiši božji smo se ponižno zahvalili vsemogočnemu in vsedobremu Bogu za prejete milosti in smo ga vneto prosili nadaljnje podpore in opore. V sprejemni dvorani smo si vsaksebi čestitali k bogato našetim snopom, k obilnemu ribolovu, k srečno najdenim ovčicam.

2. V cerkvi dano zahvalo in v sprejemnici povedano hvalo ponovim tukaj v dvorani gostbe ljubezni. Ko je pismoučeni Esdra bral in dal brati več dni judom knjigo Mozesove potave in so poslušalci vztrajali, se jim je velelo, da naj v telesno okrepčavo jedo *pinguia* in pijejo *mulsum* in da naj postrežejo še tistim, ki niso nič pripravili. Vsi se naj veselijo, ker veselje v Gospodu je njihova moč. *Gaudium* in *Domino fortitudo* vestra. Zaužimo tudi mi hvaležno božje darove, in jaz se vam še vnovič iskreno zahvalim za prinesene žrtve, zlasti za predragoceni jubilejni pomnik.

3. Vse časti vredni gospod stolni prošt so zopet z izvoljenimi besedami proslavili nadpastirski jubilej. Vse njihove blažene misli, želje in besede naj potrdi Bog in izpolni po svoji sveti volji!

Odkritosrčni zahvali pridodam prisrčno prošnjo za nadaljnjo pripomoč v izvrševanju svojega tako težkega kakor odgovornega posla in poklica. Jaz bom vse vas z vsemi svojimi silami in žilami podpiral in vam bom pomagal. *Frater, qui adiuvatur a fratre, quasi civitas firma*, pravi staropisemski Pregovor (18, 19).

4. Naše bandero ostane stara nepremagljiva zastava z rdečim križem na belem polju, ki je zastava častito od mrtvih vstalega Vzveličarja in njegove vesoljne svete Cerkve. Pod njenim zavetjem in varstvom hočemo nevtrudno delati, ker čas beži in sila te burne dobe leti, sila, ki podira in ruši vse, kar nam je sveto in drago in vzvišeno.

Pod Jezusovim praporom se je srčno in srečno vojeval glasoviti cerkveni učenik, čigar slavni god bomo jutri obhajali. Ravno kar se učeni svet spominja petnajststoletnice njegove smrti. V Zagrebu so že prošlo leto 1918 slavili ta spomin. Rim in znanstveni svet namerava zgodovinski svetek praznovati dne 30.

septembra nastopnega leta 1920. Sv. Hieronim, po rodu Dalmatinec, je naš, bodi da je bil rojen v Stridonu, ki je stal na Grahovem polju v Bosni, kjer je nekoč tekla meja med Dalmacijo in Panonijo, bodi da se je rodil v Stridonu, mestu med Dravo in Muro. Bodi nam ta cerkveni heroj v sijajni vzgled pri delu za čast božjo, za povzdigo svete Cerkve, za pravo srečo vernega ljudstva.

5. Gostje predragi! V starih knjigah sem bral, kako da so že prvi kristjani pri skupnih agapah nazdravljali drug drugemu. Asketik Nilus Sinaita pripazuje v svojem listu do učenega Kleonika, da so temu prijatelji klicali pri agapi: *Ζήσῃς*, *vivas*, *živi!* Vendar, kaj si storil, vpraša Nilus Kleonika, da bi živel? Si li lačne nasičeval, žejne napajal, popotnike sprejemal? Če tega nisi storil doslej, pa delaj tako odslej, da boš res živel.

Cenjeni gostje! Slehernemu izmed vas smem po vsej pravici nazdraviti *Ζήσῃς*, ker ste vsi opravljali telesna in duhovna dobra dela krščanskega usmiljenja. *Ζήσῃς*, *vivas*, *živi*, kličem slednjemu posebej! Vsem skupaj pa veljaj zdravica: *Deo dante ad permulta lustra!*

Po tej ne vsakdanji, kaj duhoviti nadpastirski zdravici in še po drugih pomenjivih napitnicah so se gostje veselega srca razšli na svoje domove, iskreno želeč, da bi vsedobri Bog uslišal prošnje in molitve, ki so se ta dan dvigale proti nebesom za slavljenega vodnika Lavantinske škofije.

Kakor se veseli nedolžni otrok, ko prvokrat trga pisane rožice, da bi jih svoji ljubi materi poklonil, tako se je po lastnem zatrdilu veselil gospod Ptujski prošt, da bo mogel govoriti vdanostno čestitko v imenu zunanje duhovščine. Ker pa zato ni našel ugodne priložnosti, bodi v vedni spomin tukaj priobčena njegova pismeno izročena oracija:

Prezvzišeni, premilostljivi gospod knez in škof!

Vzvišene in pretresljive so besede, ki jih je ravno kar izrekel visokoučeni in preizvrstni gospod zastopnik prečastitega Konsistorija, ki je „*senatus et corona Episcopi*“ (Pastirski listi I. str. 21), in ni mogoče še kaj dodati tem besedam. V globoki ponižnosti se njim pridružujem iz celega srca.

Pripadla pa mi je neizmerno častna naloga, govoriti Vaši Prezvzišenosti, „*lustra sex qui iam peregit*“, vdanostno čestitko za god ob 30-letnici blagodarjenega škofovanja, in sicer govoriti v imenu dušnih pastirjev, ali da točneje povem, delavcev v vinogradu Gospodovem. — Pri tem se me pa loteva žalost ob spominu na dolgo vrsto starčkov, krepkih mož in tudi še komaj začenjajočih mladincev, ki so že pospravili svoja orodja ter odšli k Očetu domu. Naj v miru počivajo! „*In memoria aeterna erit justus*.“ (Ps. 111, 7; Mat. 20, 12). Večen bodi njih spomin! — 125 pa nas je še

tukaj, katere izkazuje škofijski zapisnik, „ki smo prenašali težo in vročino dneva“ vseh 30 let. Za nami prihaja dolga vrsta (400) mladih in najmlajših delavcev v vinogradu Gospodovem; vse se trudi in peha, pod Vašim vodstvom ne straši se nobenega dela, lepo se med seboj pomenjkajo, zmes pa vesele pesmice doné.

Pa odkod ta pogum, ta vztrajnost, ta zvestoba, pokorščina, ti sijajni uspehi? — Odtod, prevzvišeni, premilostljivi knez in vladika, ker Vi tega vinograda pred 30 leti niste prevzeli, da bi kot gospodar samo nakazovali delo, naročevali in nadzorovali, hvalili in kaznovali; temveč od prvega trenutka svojega višepastirskega poklica ste z orjaškim pogumom vzeli vsakoršno delo na svoje rame ter izvršili, kar se bode še poznim rodovom zdelo skoraj nemogoče — „ut Gigas ad currendum viam suam.“ (Ps. 18, 6).

Petkrat ste prepotovali vso svojo lepo vladikovino od enega konca do drugega — „a Dan usque ad Bersabee“ (I. Reg. 3, 20) — in pri tem ste delovali do utrujenosti na smrt. Mi vsi smo bili tega priče. In kdo šteje nedelje in praznike, ob katerih ste dušnim pastirjem lajšali delo s prekrasnimi, duhovitimi in temeljitimi pastirskimi listi, ki se jih ljudstvo vedno veseli! Dvoje težkih velikih knjig bo pričalo potomcem o teh Vaših naporih.

In kaj je bil nagib vseh teh nadčloveških naporov? O Prevzvišeni, vseh Vaših činov nagib in konec je Vaša očetovska višepastirska ljubezen. Kar ste pred 30 leti na god sv. Gregorija Čudodelnika, dne 17. novembra 1889, slovesno spred altarja svoje prestolnice pred zbrano duhovščino in ljudstvom trdili: „Memetipsum odio haberem, si quemque vestrum non amanter amplecterer“ — „Samega sebe bi sovražil, če bi vsakterega izmed vas srčno ne ljubil“ (Pastirski listi I. str. 780), to ste do pičice izpolnili. Vsa Vaša dela dihalo ta prijeten vonj Vaše očetovske ljubezni. Kakor zlata nit se vije ta ljubezen skozi vse Vaše spise, pastirske liste, pridige, tja do Vaših velikanskih ustanov. Kadar pa nastanejo težavne razmere in se nebo prevleče s črnimi oblaki, da se ovčic loteva strah in trepet, takrat izbruhne ta očetovska ljubezen v silovit plamen, ki s svojim žarom pokaže zopet pravo pot! O, mnogo bode vedela povedati zgodovina o tretjem Nadpastirju Mariborskem, vendar ne bo nič tolažljivejšega, nič lepšega, kakor ti dve besedi: *Adamavit Lavantinos!*

Navzlic temu mi nastaja dolžnost, da se Vam, prevzvišeni premilostljivi gospod knez in škof, v globoki spoštljivosti za ves Vaš 30letni trud in za vse Vaše nepopisne napore zahvalim v imenu nas vseh tukaj zbranih dekanov, ki smo „oculi et brachia“ Celsitudinis Tuæ (Pastirski listi I. str. 21), in po njih v imenu vse častite duhovščine in verno-vdanega ljudstva.

Skromne so bile vsekdar moje želje v življenju, pa zdaj si želim nekaj velikega, angeljsko iskrene zgovornosti, da bi mogel prav izvršiti svojo prelepo nalogo.

Z vso ljubeznijo in vdanostjo se Vas, prevzvišeni premilostljivi naš knez in vladika, danes na novo oklepamo. „Kakor lepo ubrane strune na citrah, v takem soglasju hočemo biti in živeti s svojim škofom.“ (Epist. s. Ignatii Episc. ad Ephes. 1).

Ako smo sklenjeni z Vami in Vi s papežem, smo po svojih višjih zvezani z apostoli, po apostolih pa s Kristusom, iz čigar božjega Srca se razteka duhovno življenje po vsem telesu svete Cerkve.

Radostno Vam torej danes ponovimo otroško spoštovanje, katero smo Vam kakor duhovnemu Očetu dolžni; za vselej obljubimo duhovno pokorščino, ki nas veže na Vas kot na Višjega pastirja, v blagor neumrjočih duš; v znak ljubezni in edinosti poljubljam Vam posvečene roke. Vse premagujoča ljubezen naj nas veže tudi za naprej, da smo z Vami eno duhovno telo, čigar glava je Kristus.

Sv. apostol Peter je nekaj, gnan od prevelike ljubezni, rekel Gospodu: Za teboj pojdem, kamorkoli greš! S teboj sem pripravljen iti v ječo in v smrt!“ (Luk. 22, 33).

Svetli knez! Naj doživimo tudi dneve k a t a k o m b (Lavantinske škofije uradni list, 1919. Štev. VI. odst. 44. str. 63) . . . polni vere in zaupanja v Boga Vam ponavljamo danes obljubo sv. Petra: Za Vami pojdemo, kamorkoli bo treba; in če bi nam bilo umreti z Vami!

Deus autem confirmet haec verba, quae locutus sum!

Illustrissime Praesul! Crescas, augearis! In aeternum vive! (Dan. 5, 10).

Končno še bodi priobčena čestitka vrlo znanega slovenskega slovstvenika izven škofije:

Velemilostni, Velezvzvišeni gospod knezoškof!

Vaša Ekscelenca!

Danes trideseti oni dan, kar Vas je božja previdnost poklicala na eno najlepših krščanskih stolic — na sl. lavantinsko knezoškofijstvo.

Koliko dušebrižtva po rodni biskupiji in kolikokrat od najrevneje do najponositeje župe prepotovana in v sv. veri potrjevana teh 30 let.

Koliko poznih ur prečutih, ko je Vaše zlato pero obširne spise in govore v dveh jezikih — klasično v obeh — sostavljalo in na to razpošiljalo po svojem ozemlju.

Kolika merodajnost v učenih proizvodih, kojih najslavnejši — spisan v materinem jeziku — Vam je pridobil častni naslov Pavlovega škofa.

Kolika dalekoglednost, ko ste Slovencem v jasni knjižici bosansko literaturo pojasnovali v dobi, ko se

nikomur o kakem mogočem jugoslovanstvu v nas ni
niiti sanjalo.

To in brezbrojnost družega gre narodu v spo-
minj, ko ste z današnjim dnem na domači stolici iz-
vršili tri desetletja svoje slavne višepastirske službe.

Dovolite Ekscelenca, da se v nevmornem po-
štovanju klanjajoč želim Velemilostnemu najdaljo vrsto
novih srečnih let v tistem biskupovanju, s kojim ste
poslavili za vso nadaljno zgodovino svojo rojstno
deželo in samega sebe.

Vaši Ekscelenci

Okroglo, p. Naklo,
27. septembra 1919.

verni čestilec
Tomo Zupan.

Dan po slavnosti, na god sv. Hieronima, du-
hovnika in cerkvenega učenika, je odposlanec Dunaj-
ske apostolske nuncijature prinesel prevzvišenemu
jubilarju lastnoročno podpisano, izredno pohvalno
pismo svetega očeta papeža Benedikta XV., ki je
priobčeno zgoraj pod odstavkom 54 in ki se v pre-
vodu glasi:

Častitljivemu Bratu

Mihaelu, škofu Lavantinskemu,

v Mariboru ob reki Dravi.

Benedikt papež XV.

Častitljivi Brat!

Pozdrav in apostolski blagoslov.

Preslavne zares so tvoje zasluge za Lavantinsko
cerkev in prav tako vredne tvoje kreposti. Ne le nam-
reč prav izpolnjevati najsvetejše dolžnosti, marveč
tudi z mnogovrstnimi dejanji bodi pobožnosti bodi
dobrodelnosti bodi vernosti gojiti krščanskega duha
v svojem kleru in ljudstvu, je tvoja navada. Zatega-
delj ni čuda, če si si tako pridobil vdanost izročene
ti črede, da ona hoče, ker so pred leti žalostni časi
ovirali slavljenje petindvajsetletnice tvojega škofova-
nja, zdaj slovesno praznovati bližnjo trideseto oblet-
nico tvoje časti. K obojemu ti Mi iz srca čestitamo,
da namreč uživaš veselje te sreče, podarjene ti od
Boga, in da si v cvetu tolikega spoštovanja in čisla-
nja svojih vernikov, kar je gotovo predobremu pa-
stirju najprijetnejše plačilo. Zatorej se radi udeležimo
na prvem mestu občnih izrazov ljubavi ter hočemo,
da ti izpriča Našo ljubezen do tebe zlata svetinja, ki
ti jo podarimo. Sicer pa iskreno molimo, da bi te
mnoga in mnoga leta v korist tvoji čredi Bog mi-
lostno hotel ohraniti ter obsipati s svojimi darovi.
Da se bo pa veličastneje in obenem plodonosneje
vršil spomin veselega dogodka, ti damo oblast, da
tisti slavnostni dan po predpisanem obredu blago-
sloviš ljudstvo v Našem imenu ter mu podeliš po-
polni odpustek grehov pod navadnimi pogoji Cerkve.

In nebeških darov posredovalec ter Naše posebne
naklonjenosti priča bodi apostolski blagoslov, ki ga,
Častitljivi Brat, tebi in tvoji duhovščini ter tvojim
vernikom ljubezni polnega srca podelimo.

Dano v Rimu pri sv. Petru, dne 1. septembra
1919, v petem letu Našega papeštva.

Benedikt papež XV.

m. p.

V pismu omenjena zlata svetinja meri 4½ cm
v premeru ter nosi na sprednji strani reliefno podobo
papeža Benedikta XV. z napisom: „Benedictus XV.
Pont. Max. anno V.“ Druga plat predstavlja božjega
Vzveličarja med trpečo množico s podpisom „Mise-
reor super turbam“ (Množica se mi smili), in z nad-
pisom „Ministerio Sedi Apostolicae“ (Zvesti službi
vprid sedežu apostolskemu).

V zahvalo za milostno odlikovanje nadpastirja
Lavantinskega je bil dne 4. oktobra 1919 potom Du-
najske apostolske nuncijature svetemu očetu poslan
naslednji list:

Beatissime ac Sanctissime Pater!

Festo s. Hieronymi Presbyteri Reverendissimae
Nuntiaturae Apostolicae Vindobonensis ablegatus
attulit mihi humillime subscripto Episcopo Lavantino
involucrum, complectens paternas a Sanctitate Tua
Kalendis mensis Septembris anno 1919 propria manu
signatas Litteras donumque pretiosum, numisma
scilicet aureum, occasione tricennalium episcopatus
mei gratiosissime mihi destinatum.

Si gratum elevo animum ad Deum, divitem in
misericordia, quod tanto temporis spatio conservave-
rit indignum famulum suum supernoque eum adiu-
vaverit auxilio in munere tam difficili quam sublimi;
si laeto corde prosequor amoris erga tenuitatem meam
sensa a clero populoque curae meae commissis passa:
meum tamen hac de re gaudium complevit et perfe-
cit gratia extraordinaria Beatitudinis Tuae, singularis
benevolentia Sanctissimi Patris et Domini mei cle-
mentissimi.

Liceat mihi, pro praeclara hac sicuti mei ita sa-
cerdotum fideliumque meorum, Apostolico nomine a
me benedicendorum, cohonestatione devotissimas et
sincerissimas rependere grates ad thronumque Sancti-
tatis Tuae profundissima cum reverentia deponere
votum, nos oraturos esse, ut Deus largus in remu-
neratione omni dono optimo retribuatur Beatissimo
Patri munera in filios effusa. Quae munifica dona
nobis incitamenta efficacia sunt futura, ut eo arctius
adhaereamus inconcussae Petrae, aedificium Ecclesiae
Christi portanti, eoque fidelius adimpleamus cuncta
divini Magistri in terris Vicarii suasa, monita, prae-
cepta.

Tali mente ad genua Beatissimi Patris prostratus meumque clerum et gregem Apostolicae commendatos esse velim benedictioni et orationi

Sanctitati Tuae
humillimus, obediens et devotissimus
famulus et filius

† Michael m. p.
Praesul Lavantinorum.

Marburgi ad Dravum flumen, die 1. mense Rosario Octobri anno 1919.

Spremno pismo apostolski nuncijaturi se je glasilo:

**Illustrissime, Excellentissime ac Reverendissime
Domine Archiepiscopo!**

Hesternae die Amplitudo Tua Reverendissima per ablegatum dignata est mecum communicare laeta et sublimia signa paternae Summi Pontificis liberalitatis erga meam humilitatem, tricennalia episcopalis muneris celebrantem.

Velit Excellentia Tua Illustrissima pro omni, qua hoc laetitiae meae complementum mihi procuravit et transmisit, sollicitudine perennes gratias acceptare simulque litteras ./. adnexas ad thronum Suae Sanctitatis benigne dirigere.

Haec reverenter supplicans commendo me benevolentiae Dominationis Tuae Illustrissimae et cum specialis venerationis observantiaeque sensis persisto
Reverendissimo Domino Nuntio Apostolico
addictissimus servitor

† Michael m. p.
Episcopus Lavantinorum.

Marburgi ad fluvium Dravum, die 1. Octobris 1919.

Illustrissimo, Excellentissimo ac Reverendissimo Domino Theodoro Comiti Valfrè di Bonzo, Archiepiscopo Trapezuntino, Nuntio Apostolico

Vindobonam.

* * *

Vsled oblasti, prejete z zgoraj navedenim papeškim pismom, so prevzvišeni nadpastir ob sklepu jubilejnih svečanosti, dne 26. oktobra 1919 ali 20. nedeljo po Duhovem kot na obletnico svojega potrjevanja, za katerim je drugi dan sledilo posvečenje za škofa Lavantinskega — podelili v baziliki Matere milosti v Mariboru zbranim vernikom apostolski blagoslov s popolnim odpustkom. Na predvečer, dne 25. oktobra, je četrtturno slovesno zvonjenje po večni luči v vseh Mariborskih cerkvah označilo to sklepno slavnost. V nedeljo, 26. oktobra t. l., je bil ob 9. uri predpoldne slovesni prihod Prevzvišenega v Marijino baziliko, za tem sta sledili pridiga in pontifikalna sveta maša. Po sveti maši se je zapel Te Deum in je bil podeljen zakramentalni blagoslov. H koncu so premilostljivi nadpastir podelili apostolski blagoslov.

Tako so bile cerkvene slovesnosti ob 30 letnici vladanja našega prevzvišenega gospoda knezoškofa, započete dne 29. septembra 1919 v stolni cerkvi, dostojno završene v Marijini baziliki, ki je monumentum perenne, stalni spomenik nadpastirjeve požrtvovalnosti in gorečnosti za slavo božjo in za češčenje deviške matere Marije.

56.

Odgovor svetega očeta na vdanostno pismo z dne 29. junija 1919.

Na vdanostno pismo, poslano svetemu očetu papežu Benediktu XV. ob godu sv. apostolov pravok Petra in Pavla dne 29. junija 1919 in priobčeno v Lavantinske škofije uradnem listu, 1919. Štev. VI. odst. 44. str. 64, je došel dne 9. oktobra 1919 naslednji odgovor:

Segreteria di stato di Sua Santità,
No. 95802. Dal Vaticano, die 30 Augusti 1919.

Illustrissimo ac Reverendissimo Domino!

Peropportuna occasione arrepta festivitatis SS. Principum Apostolorum Petri et Pauli, ad Solium Romani Pontificis venerationis adhaesionisque sensus, tuo tuorumque cleri ac fidelium nomine, deponere tibi placuit.

Magnam vero consolationem Sanctitati Suae exinde partam esse facile percipies, ubi consideraveris filiorum devotas obsequentesque significationes iucundas Patri semper obvenire.

Qua de re plurimas gratias Sanctissimus Dominus persolvit, et paternae benevolentiae Suae testem supernorumque bonorum auspiciis, Apostolicam Benedictionem tibi universoque gregi vigilantiae tuae concredito peramanter in Domino elargitur.

Hanc ego nactus opportunitatem, sensus existimationis maximae in te meae confirmo, qua sum et permanere gaudeo

Amplitudini Tuae Addictissimus
P. Card. Gasparri.

57.

Castna diploma frančiškanskega reda za Lavantinskega nadpastirja.

K prazniku sv. nadangelja Mihaela letošnjega jubilejnega leta je izročil mnogočastiti provincijal fran-

čiškanske provincije sv. Križa, o. Avguštin Čampa, našemu premilostljivemu nadpastirju diplomo ali listi-

no, s katero so Visokoisti imenovani za uda ali sobrata in za udeleženca vseh duhovnih dobrot frančiškanskega reda. Kaj lepo in vkusno izdelana listina

je z okvirjem vred 54 cm široka in 69 cm visoka ter ima naslednje besedilo:

Fr. Augustinus Čampa,

Ordinis Fratrum Minorum S. P. N. Francisci Provinciae S. Crucis Carnioliae Minister Provincialis actualis etc.
Excellentissimo ac Reverendissimo Domino, Domino

MICHAELI NAPOTNIK,

Princ.-Episcopo Lavant., Suae Sanctitatis Praelat. dom. etc.

Charitatem Tuam liberalitatemque in Ordinem nostrum et hanc Provinciam spiritualibus saltem beneficiis compensare affectantes, Te in Fratritatem nostram suscipimus ac ad participationem omnium bonorum spiritualium hac Affiliatione admittimus Deum exorantes, ut hanc in terris ratam et in coelis acceptam habere dignetur.

In quorum fidem praesentes Litteras Provinciae sigillo munitas extradimus.

Ljubljana, die 26. Septembris 1919.

Fr. Augustinus Čampa m. p.
qui supra.

L. S.

58.

Zakon o polnoletnosti.

V uradnem listu deželne vlade za Slovenijo št. 143 je objavljen zakon o polnoletnosti z dne 31. julija 1919, ki se glasi:

Člen 1. Državljan kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev postane polnoleten, ko dovrši 21. leto življenja.

Člen 2. Ta zakon stopi v veljavo, ko se razglasi.

Kdor je že pred tem po posebnih zakonitih predpisih postal polnoleten, ostane polnoleten.

Kdor je že prej dovršil 21. leto življenja, a po dosedanjih zakonitih predpisih ni bil polnoleten, postane polnoleten z dnem, ko stopi ta zakon v veljavo; veljavnost in pravne posledice njegovih dejanj, izvršenih pred tem, se bodo presojale po zakonih, ki so veljali do sedaj.

Člen 3. Minister za pravosodje se pooblašča, da izvrši ta ukaz.

59.

Poroke vojakov.

Vojni superijorat v Ljubljani je v dopisu z dne 21. oktobra 1919 št. 1573 naznanil, da je komanda Dravske divizijske oblasti objavila v povelju št. 39 (Sup. št. 10037/19) z dne 18. oktobra 1919 naslednje:

Z ozirom na to, da je treba vojake (aktivne in rezervne, sprejete in nesprije, tudi podčastnike in častnike), ki se hočejo poročiti, oklicati pri vojnem superijoratu oziroma pri pristojnem vojnem duhovnem uradu, je v interesu dotičnih, da se pravočasno oglase ustmeno ali pismeno pri vojnem superijoratu ali pri pristojnem vojnem duhovnem uradu in izroče obenem potrebne listine, t. j. oba (ženina in neveste) krstna lista, oba samska lista, oz. smrtni list prvega moža ali prve žene.

Pri mladoletnih uradno potrjeno očetovo ozir. nadvarstveno izjavo, ali razglasitev polnoletnosti.

Pri zakonskih zadržkih cerkveni in politični spregled zadržka in slednjič vojno dovoljenje k ženitvi, oziroma izjavo pristojne komande, da ženin voj. dovoljenja ne potrebuje.

Ženin naj tudi sporoči (voj. superijoratu ozir. pristojnemu voj. duhovnemu uradu), v kateri župniji nevesta stanuje in pri katerem župnem uradu se bo poroka vršila.

Žendarmerija pripada k civilni duhovski oblasti.

K povelju je še pripomniti: analogno kakor žendarmerija, pripada tudi državna policija, bodisi militarizirana ali ne, k civilni duhovski oblasti.

Vojni superijorat oz. dotični vojni duhovni urad pooblasti nevestni župni urad k poroki, t. j. vojni superijorat oz. vojni duhovni urad izjavi, da je bil k vojni duhovni oblasti pripadajoči ženin oklican in da z vojaškega stališča ni nobenih ovir k izvršitvi poroke.

Oklici vojakov, ki ne služijo prezentno, t. j. tistih, ki so na trajnem dopustu, vrše se pri civilnem duhovnem uradu.

Kn. šk. župnijskim uradom se naroči, da se po teh predpisih ravna in zaročence na to opozarjajo.

Škofijska kronika.

Ravno pred dotisom pričujoče številke uradnega lista je došlo od mnogočastitega kn. šk. arhidiakonskega in dekanjskega urada v Konjicah kaj izpodbudno in genljivo poročilo z dne 18. decembra 1919 štev. 770 o svetem misijonu v tamkajšnji nadžupnjski cerkvi, ki kaže, kaj se tudi v teh hudih časih da doseči z gorečnostjo za čast božjo in za vzveličanje neumrjoch duš. Naznanilo se glasi:

Imenovani kn. šk. urad najponižneje poroča, da se je sveti misijon v Konjicah pod vodstvom čč. gg. lazaristov Klančnik, Zdravljč, Zorko, Šavelj od 5. do 14. decembra 1919 kaj veličastno vršil. Pomagali so v spovednici celi čas svetega misijona tudi čast. p. Efrem iz Celja, č. g. Viktor Kragl, vpok. župnik v Konjicah in domači trije duhovniki. Na pomoč so prišli: Titl. gospod kn. šk. duh. svetovalec Matija Karba, župnik v Zrečah, čč. gg. Viktor Preglej, župnik v Stranicah, Marko Žičkar, župnik v Ločah, Peter Paulič, župnik pri Sv. Jerneju, Jožef Florjančič, župnik v Žičah, Jakob Marzidovšek, upok. vojni kurat v Žičah, Karol Kumer, župnik na Prihovi in Ferd. Žgank, kapelan na Prihovi.

Petek, 5. decembra, je bila sveta spoved vseh šolarjev z dvema pridigama in 6. decembra zjutraj skupno sveto obhajilo z nagovorom. Sveti misijon se je vršil po stanovih, pa tako, da se je vseh pridig, katerih je bilo vsaki dan po štiri, mogel vsak kristjan udeležiti. Dne 6. 7. in 8. decembra so bili nauki za dekleta in 8. decembra zjutraj skupno sveto obhajilo. Na praznik brezmadežnega spočetja M. D. popoldne ob 2. uri je bila pridiga v proslavo 70letnega obstoja križevske družbe v Konjicah z velikansko procesijo doli po trgu in nazaj. Križevska dekleta, belo oblečena in venčana, so nosila in spremljala Marijino podobo. Okoli 2000 družbenikov in družbenic se je udeležilo procesije, pa tudi vsi duhovniki. Sklenila se je slovesnost z zahvalno pesmijo. Dne 9. 10. in 11. decembra so bile duhovne vaje in sveta spoved za žene s skupnim svetim obhajilom dne 11. decembra 1919. Dnevi 12. 13. in 14. so bili odločeni za može in mladeniče.

Ker smo s svetim misijonom združeno obhajali slovesnost v proslavo tridesetletnice tako blagonosnega škofovanja našega visokega rojaka, Ekscelence, prevzvišenega gospoda knezoškofa Mihaela, so konjiški župljani celi čas svetega misijona za Njih dušni in telesni blagor molili ter na sklepni dan svetega misijona, nedeljo 14. decembra, ko je bilo skupno sveto obhajilo za vse stanove in je bila vsa cerkev samih obhajancev natlačeno polna in se je obenem na štirih mestih obhajalo, so bila ta sveta obhajila,

nad 2000, darovana za preljubljenega nam nadpastirja, visokokaterega nam naj ljubi Bog ohrani v splošnem zdravju v čast in veselje in korist naše lepe vladikovine, do zadnje meje človeškega življenja, katere želje so tudi čč. gg. misijonarji dne 8. in 14. decembra v pridigah izraževali, ko so blagonosno, apostolsko nadpastirovanje Ekscelence v dobi 30 let popisovali.

Že kar začetka svetega misijona se je udeležilo mnogo poslušalcev, njih število pa je rastlo od dne do dne, spovednice so bile celi čas oblegane, spovedanih je bilo 3000, obhajanih pa 11.000. Moži in fanti, ki so nauke imeli zadnji, so bili božje besede tako prevzeti, da so nekateri jokaje se spovedali in rekli: Sedaj spoznamo, kaj je greh, in ga ne bomo več storili. Nekateri poprej polni boljševiskega duha so se hrabrili, da ne pojdejo na sveti misijon, pa božja milost je bila večja, kakor njih trdovratnost, prišli so pridige poslušat in so lepo prejeli svete zakramente. V vseh hišah se je že šest tednov poprej vsaki dan molilo, da bi ljubi Bog sveti misijon bogato blagoslovil, omahljivce so po fari dobri ljudje prosili in lepo opominjali; dva kmeta sta soseda, ker se je branil udeležbe svetega misijona, kar pod pazduho vzela in k svetemu misijonu peljala, in ta mož jima je sedaj hvaležen. Že mesca oktobra in novembra smo za pripravo na sveti misijon imeli 14 pridig, da so ljudje vsi dobro vedeli, zakaj se gre. Kar je faranov kmečkega stanu, so se skoraj vsi udeležili svetega misijona, in tudi precejšnje število iz trga. Pridige za inteligenco so inteligentje sicer tudi poslušali, a le nekateri so svete zakramente prejeli. Pa slišali so le svete resnice, morda se pozneje kedaj spokore.

Nedeljo 14. decembra popoldne ob dveh je bila sklepna pridiga in slovesna procesija s svetim rešnjim Telesom po trgu doli in nazaj. Ta procesija je bila velikanska manifestacija vernega ljudstva in znak globoko verskega prepričanja. Možev in fantov je bilo gotovo 1200, žensk in deklet pa 1800, toraj skupaj 3000. — Okna po trgu so bila razsvetljena in s cveticami okinčana. Pobožnost smo sklenili s „Te Deum“.

Ko smo od čč. gg. misijonarjev potem hvaležno slovo vzeli, so ljudje solze pretakali rekoč: Sedaj spoznamo svoje prijatelje in vemo, kaj so za nas vredni goreči misijonarji in pridni dušni pastirji, in bomo svoje mišljenje in delovanje potem uravnali. Blagi gospodje so moči dušne in telesne za vernike darovali na leci in v spovednici. Sledila je pridiga druga za drugo, ena lepša od druge, ena tolažilna, druga prepričevalna, ena mila, druga resna. Sedeli so v spo-

vednici uro za uro, dan za dnevom, so pobožne ovčice v dobrem utrjevali, v trnju greha tičeče pa s pastirsko spretno roko trnja reševali.

Za Ekscelenco, prevzvišenega nadpastirja, visokokateri so za Konjice napravili misijonsko ustanovo z določilom, da se naj obresti obrnejo za odreditev svetega mi-

sijona vsakih 10 let, smo ves čas svetega misijona po glavni sveti maši še posebej molili trikrat Očenaš in trikrat Češčena Marija, in narastle obresti od 11 let v znesku 460 K so se podarile čč. gg. misijonarjem za pokritev potovalnih stroškov in drugih potreb. Vse naj bo Bogu na čast in v zveličanje neumrjočih duš!

61.

Slovstvo.

1. Misijonske pridige na praznik sv. Treh kraljev. Vsled prošnje vodstva Družbe sv. Petra Klaverja se opozarjajo čč. gg. župniki in cerkveni predstojniki, ki mislijo v svrhu pospeševanja od papeža Leona XIII. vpeljane in od sv. očeta Benedikta XV. ukazane zbirke darov za afrikanske sužnje, na praznik sv. Treh Kraljev, ali kjer je primernejše, nedeljo prej ali pozneje, imeti ali oskrbeti pridigo o afrikanskih misijonih in o žalostni usodi afrikanskih sužnjev, da jim imenovana Družba brezplačno daje osnovo take pridige kakor tudi tozadevne letake o suženjstvu v Afriki, ki naj se po pridigi razdele.

Dotična naročila sprejema in izvršuje Družba sv. Petra Klaverja, Ljubljana, Pred škofijo 8.

2. Založniška knjigarna G. J. Manz v Regensburgu je izdala in kakor vsako leto s prošnjo za naznanitev v uradnem listu na ogled poslala Taschenkalender und kirchlich-statistisches Jahrbuch für den katholischen Klerus 1920. Cena 2.40 M., s poštino 2.55 M. — Med drugim se nahaja v tem 42. letniku priročnega koledarja pregledna razprava o zakonskem pravu na podlagi novega cerkvenega zakonika.

62.

Osebna naznanila.

Umeščeni so bili gospodje: Dne 31. avgusta 1919: Jožef Pečnak, provizor v Sromljah, kot župnik ravnotam; Alojzij Sagaj, provizor pri Sv. Janezu na Dravskem polju, kot župnik ravnotam; dne 1. septembra 1919: Alojzij Kramaršič, provizor v Zagorju, kot župnik ravnotam; Janez Medvešek, župnik v Tinjah, kot župnik na Vidmu; dne 30. oktobra 1919: Franc Časl, kapelan pri Sv. Miklavžu poleg Ormoža, kot župnik v Svečini; Anton Novak, župnik v Kamnici pri Mariboru, kot župnik v Gornjemgradu; dne 1. novembra 1919: Janez Jurko, župnik v Pamečah, kot župnik v Staremtrgu; dne 1. decembra 1919: Janez Ivanc, župnik pri Sv. Roku ob Sotli, kot župnik na Sladkigori; Jernej Podpečan, od 1. septembra 1919 provizor v Tinjah, kot župnik ravnotam.

Imenovani so bili: Z 20. septembrom 1919: Gospod dr. Jožef Jeraj, I. kapelan v Žalcu, za provizoričnega profesorja moralke na tukajšnjem kn. šk. teološkem učilišču; s 1. novembrom 1919: Titl. gospod Janez Lenart, kn. šk. duhovni svetovalec in nadžupnik pri Sv. Martinu pri Slovenjgradcu, za dekana v Starotrškem dekanatu; gospod Jožef Dekorti, župnik na Ljubnem, za dekana v Gornjegrajskem dekanatu.

Zopet je nastopil svojo službo titl. gospod Janez Krst. Vreže, kn. šk. duhovni svetovalec, kot profesor na mestnem učiteljišču v Mariboru z novim šolskim letom 1919/20.

Službe v kn. šk. ordinariatski pisarni je bil odvezan gospod Jožef Trafenik dne 21. julija 1919; na to mesto je bil nastavljen gospod Franc Ks. Osterc, bivši veroučitelj v Mariboru, kot kancelist, ekspeditor in koralist (1. avgusta 1919).

Postavljeni so bili gospodje: Jožef Mirt, kapelan v Konjicah, za vikarja ravnotam (1. septembra 1919); Janez Luskar, kapelan v Grižah, za provizorja v Kostrivnici (17. oktobra 1919); Anton Kuhar, kapelan pri Sv. Martinu na Paki, za provizorja v Pamečah (1. novembra 1919); Franc Rampre, kapelan v Kamnici pri Mariboru, za provizorja ravnotam (1. novembra 1919); Anton Veranič, I. kapelan v Šmarju, za provizorja pri Sv. Roku ob Sotli (1. decembra 1919).

Nastavljen je bil gospod Matija Krevh, II. kapelan pri Sv. Petru niže Maribora, kot I. kapelan ravnotam (1. decembra 1919).

(Nadaljevanje v prihodnji številki).

Kn. šk. Lavantinski konzistorij v Mariboru,

dne 20. decembra 1919.

Martin Matek,

doctor rom. in iure canonico,
ravnatelj kn. šk. pisarne.